

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ป่วยสูงอายุซึ่งรับไว้รักษาในแผนกอายุรกรรมและศัลยกรรม ในโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง คือ โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลรามารชิบตี และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา มีคุณสมบัติดังนี้คือ

- ก. ผู้ป่วยสามัญ พิเศษ เพศชายและหญิง จำนวนเท่ากัน
- ข. อายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป
- ค. รับเข้ารักษาในโรงพยาบาลแล้วไม่น้อยกว่า 3 วัน
- ง. รู้สึกตัวดี สามารถรับรู้ เวลา สถานที่ และบุคคลเป็นอย่างดี
- จ. ยินดีร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ศึกษาประชากรที่มีคุณสมบัติดังกล่าวจากคาร์เด็กซ์ (Kardex) และนำมาสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามจำนวนที่ต้องการในแต่ละตึกของโรงพยาบาลที่ศึกษา รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 55 คน เป็นผู้ป่วยชาย 25 คน ผู้ป่วยหญิง 30 คน แยกประเภทเป็นผู้ป่วยอายุรกรรม 30 ราย ผู้ป่วยศัลยกรรม 25 ราย และการที่จำนวนประชากรน้อยกว่ากำหนดคือ 60 คน เพราะต้องคัดจำนวนผู้ป่วยชายออกไป 5 คน เนื่องจากข้อมูลที่สัมภาษณ์ได้ไม่สมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสร้างเป็นลำดับขั้น

ดังต่อไปนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ในการออกแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และอยู่ในขอบเขตของการวิจัย
2. ศึกษาความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ของผู้ป่วยทั่วไปและผู้ป่วยสูงอายุ จากเอกสาร วารสาร ตลอดจนสัมภาษณ์ถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้ป่วยสูงอายุนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้มีเนื้อหาเฉพาะและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัย พยายามสร้างคำถามที่สื่อความหมายอย่างชัดเจนและให้เป็นไปตามขอบเขตเนื้อหาในแต่ละวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยหวังให้ได้ความต้องการของผู้ป่วยอย่างครบถ้วนทุกด้านมากที่สุด ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ป่วย เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดคำถามเปิดและปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้ป่วยสูงอายุ จำนวน 54 ข้อ แบบต้องการ และไม่ต้องการ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้ป่วยสูงอายุตอนนี้จัดอยู่ในประเภทต่างๆ ของความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งเป็น 5 หมวดดังนี้

ก. ความต้องการด้านร่างกาย แบ่งเป็น	22 ข้อ
ข. ความต้องการด้านจิตใจและอารมณ์ แบ่งเป็น	17 ข้อ
ค. ความต้องการด้านสังคม แบ่งเป็น	4 ข้อ
ง. ความต้องการด้านศรัทธาและความเชื่อ แบ่งเป็น	6 ข้อ
จ. ความต้องการการดูแลคุ้มครองบริบทหลังจากออกจากโรงพยาบาล แบ่งเป็น	5 ข้อ

การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

เมื่อสร้างแบบสัมภาษณ์เสร็จแล้ว ได้หาความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางการแพทย์และการแพทย์ที่มีประสบการณ์ในการศึกษาและดูแล

ผู้ช่วยสูงอายุ เป็นผู้ประเมินค่าความตรงของแบบสัมภาษณ์ โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2 ท่าน
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย	1 ท่าน
คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	1 ท่าน
คณะพยาบาลศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	1 ท่าน
แพทย์ปลัดเกษียณ	1 ท่าน
วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงาน	
ปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข	3 ท่าน
แผนกพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระยา	1 ท่าน

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้ช่วย คณบดี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง เพื่อแจ้งความประสงค์เกี่ยวกับการตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ในครั้งแรก แบบสัมภาษณ์มีทั้งสิ้น 51 ข้อ หลังจากหาความตรงตามเนื้อหาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมารวบรวม แก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมด้วยคำ สำนวน เนื้อหาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้เหมาะสมและเข้าใจง่ายขึ้น และเพิ่มขึ้นเป็น 54 ข้อ

การหาความเที่ยง (Reliability)

การหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ซึ่งหาความตรงตามเนื้อหาแล้วไปใช้กับกลุ่มประชากรซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรที่จะศึกษา คือ ผู้ช่วยแผนกอายุกรรม ศัลยกรรม โรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 10 คน โดยการสัมภาษณ์ 2 ครั้ง (Test-Retest) ครั้งแรกผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเองและเว้นระยะ 3 วัน ได้ให้ผู้ช่วยไปสัมภาษณ์ผู้ช่วยคนเดิมซ้ำอีกครั้งหนึ่งแล้วนำแบบสัมภาษณ์มาหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลคูณของคะแนนแบบของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย โรงพยาบาลรามารินทร์ โรงพยาบาลราชวิถี และโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ผู้วิจัยได้เข้าพบผู้อำนวยการและหัวหน้าแผนกพยาบาลเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการขอความร่วมมือ ตลอดจนวิธีการรวบรวมข้อมูล

ข. ผู้วิจัยพบหัวหน้าตึกในแผนกอายุรกรรมและศัลยกรรมเพื่อแจ้งรายละเอียดและทำความเข้าใจในเรื่องการรวบรวมข้อมูลและสำรวจผู้ป่วยแต่ละราย

ค. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประมาณ 6 สัปดาห์ โดยสัมภาษณ์ผู้ป่วยทุกวัน ตั้งแต่เวลา 10.00 - 16.00 น. เวลาที่ใช้สัมภาษณ์ประมาณ 30 นาทีต่อคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หากค่าร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ อายุ ศาสนา สถานภาพการสมรส ผู้นำส่งโรงพยาบาล อาการขณะที่มาโรงพยาบาล การเคลื่อนไหวของร่างกายขณะเมื่อมาโรงพยาบาล รายได้ แหล่งรายได้ ระยะเวลาที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาล ตลอดจนภูมิฐานะ ฯลฯ

2. หากค่าคะแนนเฉลี่ยคะแนนเป็นรายข้อและรายด้านของความต้องการของตัวอย่างประชากร พร้อมทั้งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนน ความคิดเห็นเฉลี่ยของผู้ป่วยเกี่ยวกับความต้องการในผู้ป่วย เพศชาย เพศหญิง และทางด้านอายุรกรรม ศัลยกรรม โดยทดสอบค่า t (t - test)

สูตร สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r_{XY} = แทนความเที่ยงของแบบสัมพัทธ์ 2 ครั้ง

$\sum X, \sum Y$ = ผลรวมของคะแนนครั้งแรกและครั้งที่สอง

$\sum X^2, \sum Y^2$ = ผลรวมของกำลังสองของคะแนน 2 ครั้ง

$\sum XY$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนน 2 ครั้ง

n = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ X = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

¹ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 106.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 40.

2. การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$s.d = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

3. ค่า t

สมมติฐานประชากร 2 กลุ่ม มีความขัดแย้งกัน เมื่อไม่ทราบค่า²

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{s_p \sqrt{1/N_1 + 1/N_2}}$$

s_p^2 เป็นค่าแปรปรวนรวม (Pooled mean square)

$$\text{โดย } s_p^2 = \frac{(N_1 - 1) s_1^2 + (N_2 - 1) s_2^2}{N_1 + N_2 - 2}$$

\bar{X}_1 = ค่ามัธยฐานของตัวอย่างกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 = ค่ามัธยฐานของตัวอย่างกลุ่มที่ 2

s_1^2 = ความแปรปรวนของตัวอย่างกลุ่มที่ 1

s_2^2 = ความแปรปรวนของตัวอย่างกลุ่มที่ 2

N_1 = จำนวนตัวอย่างของกลุ่มที่ 1

N_2 = จำนวนตัวอย่างของกลุ่มที่ 2

¹ เรืองเดียวกัน หน้า 51.

² คัมเบิลยู เจคิกสัน และ เอฟ เจมส์ซี, สถิติวิเคราะห์ แพลโคโย นราศรี ไวนิชกุล กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรือง, 2518, หน้า 184.